contact

orgaan van de

Arubaanse Onderwijs Bond

CONTACT

Orgaan van de Arubaanse Onderwijsbond
Correspondentie adres: San Nicolas, Postbus 336

BESTUUR :

R. M. RAYMANN, Voorzitter	Boerhavestraat 34. Tel. 1390
J. BASTIAANSE, Vice Voorzitter	Gilles Poppestraat 1, Tel. 7216
O. FERROL, 1ste Sekretaris	Fergusonstraat 62A. Tel. 2856
G. W. JANSEN, 2de Sekretaris	Mohikanenstraat 18. Tel. 6036
S. KHARGI, Penningmeester	Fergusonstraat 38A. Tel. 3983
D. J. FRIELINK, Commissaris	Spaans Lagoen 17. Tel. 7534

REDAKTIE : S. KHARGI
J. SNIJDERS Brasil 23A. Tel. 7362
R. M. RAYMANN

Verenigde Antilliaanse Drukkerijen

JAN.-FEBR. 1970

Bestuursmededelingen

Op de bestuursvergadering van 22 jan. j.l. werd o.m. het volgende besproken:

1. Collega Steenstra op St. Eustatius (zie Contact dec. 1969) te adviseren lid te worden van de VLA.
   Het AOB-bestuur zal de VLA verzoeken deze zaak verder te behandelen.
2. Aan de VLA voor te stellen het salaris-overleg in handen te laten van de vijf SOB-voorzitters, eventueel aangevuld met enkele waarnemers van de VLA.
3. Betreffende de bijdrage in de financiering van de aanloopkosten van de VLA zal de AOB eenzelfde houding aannemen als de andere bonden.
4. De voorzitter bezocht op 29 dec. j.l. de oprichtingsvergadering van de Commissie van Advies in Arbeidszaken. De vergadering zelf was erg rommelig.
   Wel werd van de gelegenheid gebruik gemaakt het contact FLC-SOB (later VLA) nauwer aan te halen. Er zal voortaan wekelijks (telefonisch) contact zijn.
5. Er zal nog één nummer van „Contact" verschijnen, waar o.m. de jaarverslagen in zullen worden opgenomen.
6. De schoolverkeerscommissie zal bij het wegvallen van de afzonderlijke onderwijsbonden (waaruit hij is samengesteld) overgaan tot een stichtingsvorm. In verband hiermede wordt een extra geldelijke bijdrage in principe toegezegd.
7. De jaarvergadering en opheffingsvergadering worden vastgesteld op 26 febr. 8 uur 's avonds in het Cultureel Centrum (zie annonce).

Nieuwe regelingen t.a.v. uitgezonden krachten.

Uit brieven van het BC aan resp. Gevolmachtigde Minister en diensthoofden ontlenen we het volgende:

Hierbij berichten wij U dat wij de volgende regeling hebben getroffen met betrekking tot de uit Nederland in tijdelijke dienst of op arbeidscontract uitgezonden krachten:

A. 1. Het eilandgebied betaalt de Nederlandse AOW-premie voor iedere in tijdelijke dienst of op arbeidscontract in eilandsdienst werkzame kracht, die op de voet van het West-Indisch Uitzendingsbesluit 1925 is of wordt uitgezonden; en verleent bovendien een tegemoetkoming 's jaars ter zake van de verdere sociale risicodekking van deze kracht, zulks tot een maximaal bedrag, dat gelijk is aan 10% (tien procent) van het bedrag, waarover de betrokkene op de dag van vertrek uit Nederland zijn pensioenbijdrage aan het Burgerlijk Pensioenfonds van de Nederlandse Antillen zou hebben moeten betalen, indien hij op dat tijdstip deelgenoot van genoemd pensioenfonds was.

2. De in punt 1. bedoelde AOW-premie wordt rechtstreeks aan de Nederlandse Sociale Verzekeringsbank betaald, zulks direkt nadat de betrokkene de desbetreffende premie-nota aan het Bestuurscollege heeft overgelegd.

3. De in punt 1. bedoelde tegemoetkoming 's jaars wordt rechtstreeks aan de instantie, waarbij de betrokkene de verdere sociale risico-dekking heeft lopen, betaald, zulks direkt nadat hij de desbetreffende premie-nota aan het Bestuurscollege heeft overgelegd. De betrokkene is dus vrij in het kiezen van de instantie, waarbij hij zich verder tegen sociaal risico wil dekken.

4. De in punt 1. bedoelde sociale voorzieningen gelden alleen en uitsluitend voor de tijd dat de betrokkene in tijdelijke dienst of op arbeidscontract in eilandsdienst is. Dit impliceert dat het eilandgebied de in punt 1. bedoelde risico-dekkingen niet voor zijn rekening neemt, indien deze geen betrekking hebben op de tijd dat de betrokkene in tijdelijke dienst of op arbeidscontract in eilandsdienst is.

5. De door de in punt 1. bedoelde kracht betaalde bedragen, welke door het eilandgebied hadden moeten zijn betaald indien deze regeling toen van kracht was, kunnen door het eilandgebied aan de betrokkene op diens daartoe strekkend schriftelijk verzoek worden gerestitueerd, zulks voor zover deze bedragen geen betrekking hebben op een tijdvak gelegen vóór 1 januari 1968 en de daartoe strekkende bewijsstukken naar het oordeel van het Bestuurscollege deugdelijk gekwiteerd zijn.

B. Aan een gehuwde kracht — die na 30 september 1968 op de voet van het West-Indisch Uitzendingsbesluit 1925, dan wel op de voet van het West-Indisch Detacheringsbesluit 1930, is of wordt uitgezonden, en aan de hand van bewijsstukken aantoont dat de door hem betaalde kosten wegens vracht, verpakking, aanlevering en verzekering meer bedragen dan 50% (vijftig procent) van de aan hem op grond van artikel 1 van de Landsverordening tegemoetkoming kosten uitrusting en verandering werkkring (P.B. 1957 no. 12) toegekende uitrustingskosten — wordt een vergoeding toegekend tot maximaal het bedrag, dat gelijk is aan het verschil tussen bedoelde door hem betaalde kosten en 50% (vijftig procent) van de aan hem toegekende uitrustingskosten, zulks met dien verstande dat bedoeld verschil wordt vergoed tot maximaal ⅓ (één derde) van de aan hem toegekende uitrustingskosten. Ter nadere toelichting moge het volgende dienen. Een gehuwde kracht wordt uitgezonden en maakt aanspraak op uitrustingskosten ten bedrage van NAf 2400,—. Voor het vervoer van zijn huisboedel van Nederland naar Aruba betaalt hij NAf 2200,—. Indien hij aan het Bestuurscollege deugdelijk gekwiteerde bewijsstukken overlegt, waaruit blijkt dat hij het bedrag van NAf 2200,— daarvoor heeft betaald, wordt hem dus NAf 800,— vergoed, zulks berekend als volgt:

werkelijke vervoerskosten verhuisboedel	NAf	2200,—
50% van NAf 2400,—	„	1200,—
verschil	NAf	1000,—

het verschil dat maximaal vergoed kan worden is ⅓ van NAf 2400,— is NAf 800,—.

Jaarverslag 1969

Op 25 februari van dit jaar is het precies 15 jaar geleden dat de AOB werd opgericht. Op 26 februari wordt U uitgenodigd tot het bijwonen van een buitengewone algemene ledenvergadering met als enig agendapunt de Ontbinding van de AOB.

Tussen de twee data: 25 februari 1955 en 25 februari 1970 is er ontzettend veel gebeurd. Vijftien jaar lang heeft de AOB op de bres gestaan voor het onderwijs in het algemeen en voor het Openbaar Onderwijs en de leerkrachten bij het Openbaar Onderwijs in het bijzonder.

In de loop der jaren groeide langzaam bij de verschillende onderwijsbonden het besef, dat de belangen van de diverse bonden vaak nagenoeg parallel liepen en dat het onderwijs en de leerkrachten gediend zouden zijn bij een nauwere samenwerking.

Zo ontstond enkele jaren geleden schoorvoetend de „Samenwerkende Onderwijsbonden." Men kwam eens in de twee maanden bij elkaar om punten van gemeenschappelijk belang te bespreken en om ervaringen uit te wisselen. Al gauw begon men de behoefde te gevoelen tot een nog nauwere vorm van samenwerking. Er werden enkele pogingen ondernomen om te komen tot een Federatie. Deze pogingen leden telkens weer schipbreuk doordat nu eens de ene bond bang was om zijn „principes" prijs te geven, dan weer een andere bond vreesde overvleugeld te zullen worden door een grotere bond. De eenheidsgedachte moest nog even de tijd krijgen om te rijpen.

Ondertussen gingen alle bonden er hoe langer hoe meer toe over hun problemen gezamenlijk te bespreken en gezamenlijk naar buiten op te treden. De „Samenwerkende Onderwijsbonden" werd een begrip. Er was echter een stoot van buiten af, een soort katalysator, nodig om de onderwijswereld tot het besef te brengen, dat samenwerking nuttig maar niet voldoende is, dat wij alleen sterk kunnen staan als wij een onverbrekelijke eenheid vormen.

't Is de verdienste van onze overheid — en als wij over overheid spreken dan maken wij geen onderscheid tussen Landelijke en Eilandelijke overheid — deze stoot gegeven te hebben, al zal dit beslist niet in de bedoeling van de Overheid gelegen hebben. Dank zij „De Verlofkwestie" en de „Salariskwestie", zijn de vijf bonden in het afgelopen jaar praktisch uitsluitend als één geheel naar buiten opgetreden.

't Zou te ver voeren om in dit verslag nog eens alles op te sommen wat er in het afgelopen jaar door de SOB allemaal is gedaan. Men leze hiervoor de Contacten van het afgelopen jaar nog eens door alsmede de lokale dagbladen.

Bij de Verlofkwestie ontketende de SOB (en dus ook de AOB) een papieren oorlog. Er werden brieven geschreven o.a. aan: De staten van de Ned. Antillen, 't Bestuurscollege van Aruba, de verschillende politieke partijen, de Vice Minister President van Nederland, enz. Geen middel werd onbeproefd gelaten om een zo gunstig mogelijke regeling te verkrijgen. Algemeen zag men in dat de oude verlofregeling vroeg of laat op de helling zou moeten, maar bij de nieuwe vakantieregeling werd de onderwijzer, alle praten van de SOB ten spijt, de grote verliezer.

De tweede kwestie die de volle aandacht van de bonden opeiste was het salaris. Ook wat deze zaak betreft zou het te ver voeren om alles nogmaals uit de doeken te doen. Voldoende zij te wijzen op het feit dat de onderwijsbonden eindeloos aan het lijntje gehouden werden door de overheid. De ontevredenheid groeide en mét de ontevredenheid het besef dat wij een eenheid moesten vormen.

In de maand mei werden drie acties ondernomen en wel op 19, 23 en 28 mei. Twee dagen na de laatste actie van de SOB had de vreselijke ramp op Curaçao plaats.

De SOB begreep haar taak. Ondanks het begrip voor de rechtvaardige strijd van de arbeiders op Curaçao, moest tot elke prijs voorkomen worden dat een ramp van dergelijke omvang ons eiland zou treffen.

De gemoederen waren tot het uiterst gespannen en elke vonk zou voldoende geweest zijn om ook hier alles uit de hand te doen lopen. De SOB gelastte onmiddellijk alle verdere acties voor onbepaalde tijd af. Wie gedacht had dat ook de overheid nu haar bereidwilligheid zou tonen om aan de gerechtvaardigde eisen van de onderwijsbonden tegemoet te komen, kwam bedrogen uit. De salarisherziening bleef uit. Wel werden in de maanden die volgden tot twee maal toe voorschotten uitgekeerd met terugwerkende kracht tot januari 1968, maar een definitieve salarisherziening bleef uit.

Inmiddels was in de weken en maanden voorafgaande aan de acties, gebleken dat de SOB een nuttig maar nog log lichaam was. Er ging vaak kostbare tijd verloren doordat meerdere bonden tegelijkertijd hetzelfde wilden doen.

De vergaderingen duurden eindeloos en men kon dikwijls slechts met de grootste moeite tot beslissingen komen, doordat elke bond teveel zijn eigen identiteit wilde bewaren. Men schermde met principes, of schoof die terzijde, al naargelang dat te pas kwam om zich vooral niet door de ander op de kop te laten zitten.

De eindeloze discussies voorafgaande aan de acties van de meidagen hadden aangetoond, dat een andere vorm van samenwerking gevonden moest worden. De AOB en St. Thomas namen het initiatief tot de oprichting van één Algemene Vakbond.

Op een buitengewone algemene ledenvergadering van de AOB, gehouden op 5 juni 1969 werd het bestuur door de leden met algemene stemmen gemachtigd om stappen te ondernemen die moesten leiden tot de totstandkoming van een Algemene Vakbond. Tevens sprak de vergadering met algemene stemmen zijn vertrouwen uit in het tot dusver gevoerde beleid van het bestuur.

Op 9 oktober 1969 werd in het CCA op een vergadering die was uitgeschreven voor alle leerkrachten op Aruba, gestemd over de principiële vraag: 'n Vakbond met een federatief karakter — dus een soort SOB —, of één Algemene Vakbond.

De uitslag van de stemming liet aan duidelijkheid niets te wensen over. De Algemene Vakbond kreeg 119 stemmen, de Federatie 11 stemmen en 2 personen onthielden zich van stemming.

Inmiddels zijn de statuten van de nieuwe vakbond goedgekeurd en 't wachten is op de officiële afkondiging.

Wij menen dat met de totstandkoming van de VLA de taak van de AOB is volbracht en hebben U daarom dan ook opgeroepen om op 26 februari a.s. de vergadering tot Ontbinding van de AOB te willen bijwonen.

Het bestuur dankt U voor het in haar gestelde vertrouwen en spreekt de hoop uit dat wij allen eendrachtig zullen blijven strijden voor de verbetering van ons onderwijs en van de positie van de onderwijzer op Aruba.

O. FERROL, secretaris

Domme Jantje is niet dom.

Enkele stereotypen van „debielen": ze zijn alleen in staat tot zeer eenvoudig lopende-band-werk; ze kunnen niet tot een normaal huwelijk komen; de helft van de leerlingen van een BLO-school komt terecht in een inrichting; ze zijn van verre te herkennen. Aldus de meningen van dertig 4de en 5de klassers van een Leids Lyceum die dit jaar een opstel schreven over: „de maatschappelijke situatie van jongens en meisjes die ongeveer 25 jaar zijn, en vroeger op de gewone lagere school niet voldoende meekwamen, en daardoor naar de BLO-school, ook wel debielenschool genoemd, zijn gegaan".

Een van de opstelschrijvers: „Ze kunnen geen liefde voor elkaar opbrengen; ze weten niet wat liefde is, bovendien kunnen ze niet voor kinderen zorgen".

De werkelijkheid is wel wat rooskleuriger. Dr. Nicolaas J. A. van Oudenhoven (28) toont dat aan in een proefschrift waarop hij 22 oktober aan de Leidse Universiteit promoveerde (Swets & Zeitlinger, f. 23,40).

Van Oudenhoven deed een onderzoek naar de sociale vooruitzichten van leerlingen van scholen voor debielen. Van 291 ex-BLO-leerlingen die in 1956 van school waren gegaan werd in de periode '66/'67 informatie ingewonnen omtrent hun huidige situatie. Doel: Hoe ontwikkelen debielen zich, met welke factoren hangt dat ontwikkelingsproces samen en in hoeverre is het sociaal functioneren vanuit de schoolsituatie te voorspellen?

Er zijn 700 à 800 BLO-scholen in Nederland, waarvan 320 debielenscholen (in '67), voor kinderen met een intelligentie-quotiënt van 60 tot 85. In de periode van onderzoek van '56 tot '69 maakten 65.000 leerlingen hun BLO-opleiding af. Wel wat veel. De Nijmeegse psycholoog dr. P. B. Bierkens: „Het is niet moeilijk zich de vraag te stellen of de uitbreiding van het BLO geen testimonium paupertatis is van een falend GLO" (gewoon lager onderwijs).

Ons lager-onderwijs is gericht op leren. Wie niet goed leert blijft zitten. Niet minder dan 28.000 kinderen doubleert het eerste leerjaar ('67). Voor de overige leerjaren neemt het percentage zittenblijvers af, maar het schommelt rond de 7%.

Als een kind twee keer blijft zitten is de kans groot, dat een selectieteam zijn intellectuele capaciteiten aan een onderzoek onderwerpt.

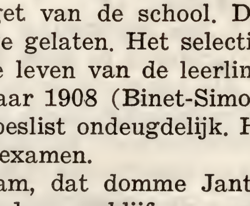
In dat team, dat over toelating tot de debielen-school moet beslissen zitten volgens de wet de schoolarts en het hoofd van de BLO-school.

Vaak wordt de raad van een schoolpsycholoog ingeroepen. De kosten daarvan komen voor rekening van het privé-budget van de school. Dat komt wel eens te duur uit en wordt dan achterwege gelaten. Het selectieonderzoek (een halve dag) beslist over het verdere leven van de leerling.

Er wordt een intelligentie-test gebruikt uit het jaar 1908 (Binet-Simon-Herderschée), voor die tijd baanbrekend, maar nu beslist ondeugdelijk. Hij is niet geijkt en lijkt niet meer dan een verkort schoolexamen.

Luidt het arbitraire oordeel van het selectie-team, dat domme Jantje naar de BLO-school moet, dan is hij voor zijn verdere verblijf op aarde „debiel".

De chef van de Afdeling Buitengeowon Onderwijs van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, mr. F. J. Zürcher zegt, dat de IQ-test niet beslissend is, maar dat terdege wordt overwogen door een man, die een speciale opleiding heeft gehad, (het hoofd van de BLO-school) of het kind voor een BLO-school in aanmerking komt. Twee jaar daarna wordt het kind opnieuw getest. Maar de helft van hen die als debiel werden beschouwd is het niet. Van Oudenhove ontdekte, dat 44% van de door hem

onderzochte oud-BLO-ers (dat gold zelfs voor 55% van de mannen) niet debiel konden worden genoemd. Hij gebruikte daarvoor een nieuwe test, de Army bèta-test om het IQ te meten.

Zo kon Van Oudenhoven komen tot de veronderstelling, dat debiliteit ten gevolge van ons onderwijssysteem nauwelijks meer een physieke afwijking kan worden genoemd, maar eerder het resultaat is van milieu-invloeden.

„Immers," zo meent Van Oudenhove, „debiele kinderen komen meestal uit een sociaal laag milieu, waar geen hoge verbaliteit aanwezig is. De kinderen worden frequent benaderd met uitroepen als „Kom hier" en „sodemieter op." Bij die test van Binet wordt dan gevraagd wat rechts en links is en welke kleuren ze kunnen aanduiden. Dat hebben die kinderen nooit geleerd. Mag je dat dan als een proeve van hun intelligentie beschouwen?

Ook hun ouders kunnen niet protesteren. Ze hebben zelf vaak op de BLO-school gezeten. Ze weten niet beter. Het is juist het nare, dat die mensen op hun verbaliteit zijn gepakt. Ze kunnen nog talloze andere capaciteiten hebben. Hun gebrek aan verbaliteit kunnen ze compenseren op een ander vlak. Maar ook op de BLO-school krijgen ze daartoe geen gelegenheid. Ook daar moet weer geleerd worden volgens ons systeem. Dat gaat allemaal ten koste van de persoonlijkheidsontwikkeling. Zijn er leerlingen achter? Dan moeten ze harder werken. Ook op de BLO-school. Het zou beter zijn ze bijvoorbeeld te leren hoe ze hun agressie kunnen bedwingen."

Er komt nog bij dat veel debielen met „failure experiences" (faal-ervaringen) kampen. Op jonge leeftijd mislukte alles. Ze zijn bang om nieuwe dingen aan te pakken, want „het mislukt toch".

Van Oudenhove poneert enkele saillante stellingen:

- „een verblijf op de BLO-school werkt eerder debiliserend dan normaliserend" en
- „hoe ongunstiger de beoordeling van het ouderlijk milieu is, des te groter is de kans dat een kind naar de school voor debielen gaat."

Als een groot percentage in tegenstelling tot het stereotype denken toch in zelfstandige banen terecht komt (96,6%, waarvan 4,6% in min of meer leidinggevende functies, 17,8 op mulo-niveau, 37,8 geschoolde arbeid, en 36,4 ongeschoolde arbeid), dan ligt dat niet aan de BLO-school, die eerder een „traumatiserend" effect heeft op de debielen: de herinnering op een BLO-school te hebben gezeten heeft een verlammende uitwerking op de ontwikkeling.

Van Oudenhove: „Toch slaagt een belangrijk percentage, omdat er duidelijk van narijping sprake is. Na het 12de jaar staan de ontwikkeling en de aanpassingsmogelijkheid zeker niet stil. In een competatieve sfeer geplaatst, in werk waarin ze veel leren en in een beter milieu, ontwikkelen debielen zich zeer goed."

Er zal aan het onderwijs iets moeten veranderen. Van Oudenhove zou vak-differentiatie willen met afschaffing van het klassikale systeem. Technische en verbale mensen kunnen dan beide aan hun trekken komen. Begaafden in aardrijkskunde kunnen de zelfde kans krijgen als in gymnastiek getalenteerden.

En, naast het onderwijs, moet in elk geval het selectiesysteem worden veranderd, vindt Van Oudenhove. De Leidse psycholoog: „Als ze maar worden gestimuleerd kunnen ze veel meer."

En zolang het woord „debiel" nog een geladen woord is, kan verwijzing naar een BLO-school geen stimulans betekenen.

MARIUS AALDERS
(Overgenomen uit H.P. 12-18-11-1969)

Ledenvergadering

Hierbij wordt U uitgenodigd tot het bijwonen van de algemene jaarvergadering van de AOB op 26 februari om 8 uur in het Cultureel Centrum.

AGENDA :

1. Opening
2. Mededelingen
3. Jaarverslag
4. Verslag Redactiecommissie Contact
5. Financieel verslag
6. Verslag kascommissie
7. Rondvraag
8. Sluiting

Na afloop van deze jaarvergadering wordt U uitgenodigd om 9 uur een buitengewone algemene ledenvergadering bij te wonen. Het enige agendapunt zal zijn:

ONTBINDING DER VERENIGING
met inachtneming van artikel 17 der Statuten.

Mocht om 9 uur het vereiste aantal leden niet aanwezig zijn zoals vastgelegd in artikel 17a der Statuten, dan zal om 9.15 een tweede algemene ledenvergadering gehouden worden zoals vastgelegd in Artikel 17b der Statuten.

Met vriendelijke groeten,
HET BESTUUR

Laat uw kinderen niet afmaken

Vernieuwing van het onderwijs is in Nederland sinds jaar en dag een van de meest geliefde onderwerpen van gepraat, Studies, boeken, tijdschriften, centra, hoogleraren, er is van alles voor en over beschikbaar. Maar tussen praten en doen ligt een afstand van tientallen jaren en honderden miljoenen en dat is gek.

Basisonderwijs is in beginsel bedoeld voor alle Nederlandse kinderen. De lagere school legt de grondslag voor het latere leven. Dus is een optimale inrichting van de lagere school — en haar manier van doen — één van de grootste algemene Nederlandse belangen. Wel, kijk naar de werkelijkheid en word maar gerust diep droevig.

Er is te weinig geld en daarom zijn er te weinig mensen. De lagere school werkt niet op het niveau van de tegenwoordige kennis van psychologie en pedagogie. Er is geen nauwe band tussen school en gezin. De ouders zijn alleen maar leveranciers van kinderen. Ze hebben niets te zeggen over de opvoeding van hun kroost gedurende bijna de helft van de wakend doorgebrachte dag. De ouders gedragen zich trouwens ook slechts: ze willen niet meer belasting betalen om het onderwijs te verbeteren en ze hebben geen werkelijke belangstelling.

Die belangstelling is misschien ook wel gering, doordat de Nederlandse scholen ondoordringbare en autoritaire instellingen zijn. Je kunt er niet zomaar binnenlopen om te kijken wat Ineke en Marius daar doen. Je staat er buiten en je mag er alleen in op kijkdagen. Dan komen moeders in de schriften loeren en ze zijn al helemaal tevreden, als er veel plaatjes in staan en veel (rode) G's.

Ouders zijn gewend de successen van hun kinderen op de weg naar de volwassenheid gemarkeerd te zien in cijfers. Alles wordt kwantitatief gemaakt, meetbaar tussen 1 en 10. Bijna geen ouderpaar komt op de gedachte, dat een school, die grotelijks achten uitreikt, nog best de beroerdste kan zijn van het land voor dit speciale, unieke en onvervangbare kind.

Door de opgetelde onverschilligheid van ouders en overheid komt het voor, dat er meer dan 25 kinderen in een klas zitten, terwijl dat er al te veel zijn voor de nieuwste methodieken. De schande van de leerlingenschaal wekt nu en dan een schaarse reactie, maar er is geen algemene verontwaardiging over. Daar komt nog bij, dat een heleboel vaders het ver gebracht hebben, zoals dat heet, met nog beroerder onderwijs: zij hebben aardige inkomens en mooie posities, dls wat is er eigenlijk te klagen?

Het ontbreekt aan schoolpsychologische diensten. Er zijn geen methoden om de verbale achterstand van kinderen uit arme milieus op te heffen. Er wordt niet gedaan wat gedaan zou moeten worden: op de lagere school met gedifferentieerde inspanning ernst maken met de gelijkheid van kansen, die voorwaarde is voor een democratische en gelukverschaffende staat. In één woord: er wordt hier en daar wat geritseld door mensen met een onbegrijpelijk grote geestdrift, maar in de massa en in de centrale beleidskringen gebeurt er weinig of niets.

Er is te weinig research. Er is nauwelijks sprake van experimenteren. De talenten, die bijna alle kinderen in meer of mindere mate hebben, worden systematisch vernield door de nergens op berustende eis, dat het „loffelijk ontslag" zoveel betekent als het toelatingsexamen voor de brugklas in het leven.

Wat komt er terecht van musische vorming? Niets. Wat wordt er gedaan aan het bijbrengen van inzicht in maatschappelijke structuren? Niets. Waar wordt het geschiedenisonderwijs systematisch zo opgezet, dat het heden begrijpelijk wordt uit het verleden? Dat gebeurt hier en daar, maar lang niet overal.

Kinderen leren niet leven. Ze leren nauwelijks leren. Ze krijgen dingen aangeboden, die ze niet nodig hebben en er worden hun andere onthouden, waar ze niet zonder kunnen. Dat is het beeld van de gemiddelde lagere school.

De uitzonderingen zijn zo uitzonderlijk, dat zij de waarnemer meteen in het oog springen. Ze worden daar mooier van, maar hun uitzonderlijkheid is een felle aanklacht tegen de maatschappij, d.w.z. tegen de volwassenen, d.w.z. tegen de meerderheid van de ouders: een fantasieloos, burgerlijk, conformistisch, potverterend volkje.

Er is één lichtpunt. Juist op dit gebied zijn er beroemde deskundigen met uitnemende plannen. De theorievorming is een eind op weg. Er zijn reeksen praktische voorstellen. Men zou op grote schaal kunnen beginnen met de verbeteringen, die in 50 tot 100 jaar tot groot succes zouden kunnen leiden, als dat beroerde geld er maar voor vrijgemaakt kon worden.

Dat dit niet kan is een zaak van politiek. Het volk wil het niet, omdat de politieke partijen en de vakcentrales in gebreke zijn gebleven aan de mensen uit te leggen wat zij te kort komen. Dat wordt heus wel anders, als maar eerst de ontevredenheid is opgewekt, die ieder ouderpaar in brand zou moeten zetten bij het bestuderen van de schoolse werkelijkheid.

U moet daar niet gering over denken, over dat middel. De verbetering van de 19e eeuwse wantoestanden op het gebied van heel het socaile leven is afgedwongen, doordat de voormannen van de arbeidersklasse hun achterban woest ontevreden maakten.

Als zij dat nu weer doen, als zij laten zien hoe voorhistorisch de onderwijstoestanden zijn, vergeleken bij de schitterende kansen van deze tijd, dan wordt een breekijzer gemaakt, waarmee de honderden miljoenen op tafel kunnen worden gebracht. En pas daarna zal het mogelijk worden eindelijk recht te doen aan de kinderen, die wij verwekt hebben, op die mysterieuze late avond, in het gevoel van liefde voor elkaar en van een nergens op berustend optimisme over de toekomst.

Want, laten we ten slotte wel even vaststellen. dat het niets anders is dan een zaak van simpele rechtvaardigheid: wie een kind maakt moet wel zorgen, dat het door de maatschappij niet afgemaakt wordt.

LAURENS TEN CATE

(Overgenomen uit H.P. 15-21-10-1969)

Afscheidsbrief . . .

Beste AOB,

Binnenkort ga je weg. Vrijwillig! En toch ook weer een beetje ònvrijwillig, want je had best nog wat willen blijven, je had je min of meer geluidloze bestaan nog best wat willen rekken................. Maar ja, gezien de omstandigheden vertrek je maar.

Ach, AOB, wat kàn ik me die gevoelens voorstellen!

Bij een afscheid horen wat woorden van waardering, naar aanleiding van een terugblik, glazen, die geheven worden, fraai verpakte geschenken en de allerbeste wensen voor de toekomst. En hoe vermakelijk kan het zijn, als de sprekerd van de avond een kwalijk trekje durft noemen.................

Wel AOB, ik heb je vele jaren gekend; laat eens kijken, het zijn er zowat veertien van je zestienjarig leven. Ik heb me laten vertellen, dat je bent ontstaan uit rebellie. Een in sandalen en bonte hemden gehulde, bewuste groep heeft je gecreëerd, om het „openbaar" belang te dienen en de strijd die aanvankelijk gevoerd moest worden tegen „niet-openbare" groeperingen was — voor de nù bewuste generatie — onvoorstelbaar. Het is mijn overtuiging, dat je die strijd verloren hebt, maar dat je toch de niet-openbare groeperingen zoveel méér openbaar gemaakt hebt, dat het morele resultaat zo hoog ligt, dat het woord „overwinning" misplaatst is, maar dat we werkelijk kunnen spreken van — en ik ben hier niet profaan — „openbaring". Ongetwijfeld heeft de frisse wind van een totaal veranderende levensstructuur je hierbij wel in de zeilen gewaaid.

AOB, grote geesten, maar zelfs kleine, worden in eigen land NIET geeerd. Heel wat leden lieten je in de steek — je was dan ook vaak, zoals een goede geest betaamt, min of meer een beest. Logisch, want je zocht je weg. En al zoekend kom je wel eens in het struikgewas terecht of in een greppel. En soms had je lieden in je omgeving, die het niet helemaal meer zagen, die de koers goed kwijt waren en je niet konden helpen. Ik moet eerlijk toegeven, dat ook mijn persoontje bij die groep hoort. Wel bleef ik je trouw, maar ik hielp je niet, de juiste richting te zoeken, omdat ik het zelf óók niet meer wist........... Een ongeldig excuus, ik weet het, misschien waren de weglopers wel eerlijker of bewuster. Maar ik zie persoonlijk als laatste bolwerk van ons bestaan, de TROUW aan persoon of zaak — door dik en dun, vandaar m'n meelopen.................

En nu ga je dan weg, om ruim baan te maken voor een wel heel openbare zaak — je hebt eigenlijk een ongelooflijk doel bereikt!!

En daarom meen ik van ganser harte dat de beste zegenwens die we jou en onszelf kunnen toedrinken is: „Moge het zo zijn, dat in de nieuwe vereniging het algemeen belang zal prevaleren boven dat van groepen of individuen." In een wereld, waar meer en meer de grote mond van de minderheid, de meerderheid gaat overbluffen, is het goed een positief geluid van vastberaden eenheid te laten horen, niet alleen naar buiten, maar ook naar binnen, naar de kern van groep en individu.

Ons geschenk, AOB, bestaat slechts uit een aantal handtekeningen. Handtekeningen op een opgave-biljet. Ik weet, dat je niets méér verwacht had. Geteld heb ik ze nog niet, dat laat ik aan jou over, na je vertrek. Laat het ons nog eens weten, wil je?

Vaarwel dan. Bedankt voor je werk. Is niet één van de beste resultaten in de opvoeding het plotseling inzien, dat je overbodig geworden bent? You did it, boy, you did it. Thank you!

J. d. L.